6.2.2023

Eduskunnan Talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys HE 324/2022 vp

FORTUM OYJ:N LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ TAKAUTUVASTI MAKSETTAVAA SÄHKÖHYVITYSTÄ SEKÄ SÄHKÖENERGIALASKUJEN MAKSUAIKOJEN PIDENNYSTÄ KOSKEVAKSI VÄLIAIKAISEKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Fortum Oyj kiittää Talousvaliokuntaa kutsusta toimittaa kirjallinen lausunto liittyen takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähköenergialaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi väliaikaiseksi lainsäädännöksi.

Pidämme lakiehdotusta sähköhyvityksestä tarpeellisena ja kannatettavana, koska korkeat sähkön kuluttajahinnat ovat merkittävästi poikenneet pitkän aikavälin hintatasoista ja ovat siten aiheuttaneet vaikeasti ennakoitavia kustannusten nousuja kotitalouksille.

Fortumin mielestä Talousvaliokunnan käsittelyssä tulisi vielä huomioida seuraavat muutosehdotukset ja seikat:

- Lain takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä 4 §:n Sähköhyvityksen määrä ja 5 §:n Sähköhyvityksen maksaminen sähköenergialaskun hyvityksenä -kohdissa mainitun **hyvityksen 2. erä, joka kohdistuisi tammi-helmikuulle 2023, tulisi hallituksen esityksestä poiketen toteuttaa tammikuun 2023 sekä kulutus- että hintatietojen perusteella**, jotka siten kerrotaan kahdella.
- Tällöin 4 § tulisi muuttaa kuulumaan *”Sähköhyvitys maksetaan neljää kalenterikuukautta vastaavalta ajalta loppukäyttäjien kullekin käyttöpaikalle käyttöpaikan marraskuun 2022 ja tammikuun 2023 välisen ajan toteutuneen sähköenergian kulutuksen perusteella. Sähköhyvitys maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäisessä erässä otetaan huomioon vuoden 2022 marras- ja joulukuun asiakaskohtainen sähköenergian hinta ja toisessa erässä otetaan huomioon vuoden 2023 tammikuun sähköenergian hinta ja kulutus, joka siten kerrotaan kahdella.*
    - *Sähköhyvityksen määrä lasketaan seuraavasti:*
    - *Erä 1. Ei muutoksia.*
    - *Erä 2. (tammikuun kulutus * tammikuun hinta – omavastuuosuus) * 0,5 + (tammikuun kulutus * tammikuun hinta – omavastuuosuus) * 0,5.”*
- Perusteluina 4 §:ään ehdotetulla yllä olevalla muutoksella esitämme seuraavaa:
    - **Ehdotettu muutosratkaisu on parempi ja ymmärrettävämpi asiakkaille** (heidän on helpompi ymmärtää koska tämä olisi sama perusperiaate kuin marras/joulukuun osalta ja aiheuttaa vähemmän muutostarpeita sähköyhtiöissä tehtävään laskentaan).
    - **Kyseinen tekninen muutos ei vaaranna laille asetettuja tavoitteita.** Ehdotettu muutos ei arviomme mukaan vaikuta olennaisesti tarvittavaan korvausmäärään.
    - **Hyvityksen 2. erän määräytyminen olisi yhtenäisempi ja yksinkertaisempi kuin hallituksen ehdotus hyvityksen 1. erän kanssa**, koska tammi-helmikuun 2023 hyvitys perustuu osittain tältä ajalta toteutuneisiin

6.2.2023

kulutus- ja hintatietoihin eikä vaaranna hyvityksen toteuttamisen aikataulua. Tämä helpottaisi olennaisesti hyvityksen toteutuksen tarvitsemaa viestintää asiakkaille.

  - **Hyvityksen 2. erän parametrien muutos ehdotetulla tavalla parantaisi maksuhyvityksen toteutusta ja joustavuutta** olennaisesti, koska täten vähennetään myyjänvaihdoista ja muista erilaisista käyttötapahtumista johtuvia virheriskejä ja tiedonvaihtotarpeita.
  - **Ehdotettu muutos ei käytännössä enää voi kannustaa lisäämään sähkön kulutusta tammikuulle 2023.** Tämä muutos selventäisi hyvityksen maksamiseen liittyvää tarpeellista viestintää ja parantaisi sen ymmärrettävyyttä sekä hyväksyttävyyttä kotitalouksissa sekä yksinkertaistaa sen toteutusta sähköyhtiöissä.
  - **Ehdotettu muutos ei pienennä kotitalouksen kannustimia säästää sähköä helmikuussa.**

- Lain takautuvasti maksettavasta väliaikaisesta sähköhyvityksestä 2 §:n Määritelmät alakohdassa (5) tulisi täsmentää, että hyvitettävät hinnat sisältävät arvonlisäveron ja alakohtaa olisi muutettava kuulumaan seuraavasti *”5) sähköenergialaskulla loppukäyttäjän arvonlisäveron sisältävää sähkölaskun sitä osaa, joka sisältää sähköenergian toimituksen ja siihen liittyvät kiinteät maksut”.*
- Talousvaliokunnan tulisi mietinnössään pitää esillä vuosien 2022-23 aikana tehtyjen useiden ja osin päällekkäisten sähkön hintaan liittyvien valtion tukitoimien kohdentumiseen, päällekkäisyyteen ja ajoittamiseen liittyvät haasteet ja ongelmat. Viittaamme tässä arvonlisäveron määräaikaiseen alentamiseen, sähkövähennykseen tuloverotuksessa, Kelasta saataviin tukimuotoihin, käsittelyssä olevaan sähköhyvitykseen ja maksuaikojen pidennykseen sekä nyt lausunnoilla olevaan asetusluonnokseen koskien asuntoyhteisöjen sähköenergialaskujen avustamista.
- Valtion tavoitteena tulisi välttää päällekkäisiä tukimuotoja ja huolehtia tehokkaasti tukitoimien oikeansuuntaisista ohjaus- ja muista vaikutuksista kuten esimerkiksi - asiakkaiden riittävän ja oikea-aikaisen asiakkaille tiedottamisen edellytyksistä, energiatehokkuuteen kannustamisesta sekä alan toimijoiden mahdollisuuksista vaikuttaa ja varautua niiden toteuttamiseen sekä niistä mahdollisesti aiheutuviin lisäkustannuksiin.

Lisätietoja antaa: Tuomas Yrttiaho, Fortum Markets Oy +358 (0)44 425 3780

tuomas.yrttiaho@fortum.com